

Aan:
Gemeenteraad Schagen
Postbus 8
1740 AA Schagen

Van:
Vereniging Pettemerduinen Kernreactor Vrij!
p/a Belkmerweg 37
1754 GC Burgervlotbrug

Per aangetekende post
Tevens per e-mail (griffie@schagen.nl)

Datum: 27 maart 2018

Betreft: **zienswijze ivm herzien bestemmingsplan ten behoeve van Pallas**

Geacht college,

Het thans nog vigerende bestemmingsplan is "conserverend van aard" en werd op 18 mei 2016 definitief. Nog geen twee jaar oud, jong voor een bestemmingsplan. Ook het "conserverend van aard" deugt kennelijk niet meer. Al spreekt ons dat als vereniging Pettemerduinen Kernreactorvrij! (hierna 'vereniging') zeer aan. Het gaat hier over een kwetsbaar duingebied.

Voor wat betreft:

2.1 Planbeschrijving functioneel

De extra verhoging van het reactor gebouw boven het maaiveld zou noodzakelijk zijn uit economisch en veiligheidsoogpunt. Zolang echter de businesscase robuust wordt genoemd maar niet sluitend, is de economische noodzaak volstrekt onvoldoende onderbouwd. Wij vinden daarom dat variant B1 (17,5 meter vanaf het maaiveld) moet worden gehandhaafd, B2 (24 meter) *niet* moet worden toegestaan. B3 (40) is helemaal uit den boze.

Het ontwerp van Pallas kent "contouren" maar is verder nog in nevelen gehuld; een status quo die al jaren voortsukkelt. Daarentegen zijn er dringende argumenten van omwonenden, waaronder leden van onze vereniging en eigenaren van recreatiebedrijven die er al even zoveel jaren voor pleiten om de reactor nu juist niet opvallend zichtbaar in onze woon- en leefomgeving te plaatsen. Het zou de gemeente sieren als aan deze terugkerende bezwaren tegemoet gekomen zou worden.

Overigens merken wij op dat waar gesteld wordt dat "de bebouwing niet mag afwijken van de bestaande bebouwing" de architect alle kanten op kan. De bestaande bebouwing is een chaotische verzameling opstallen. Eerdere beloften om een ander te saneren zodat het geheel minder rommelig oogt zijn niet/onvoldoende nagekomen. In deze lijn vraagt de vereniging zich af wat er terecht is gekomen van het al in 2016 door de PVDA ingediende initiatiefvoorstel. Waarop het college (9 augustus 2016) reageerde door een integraal plan voor het gebied aan te kondigen. Hoe staat het met dit plan?

Zolang het ontwerp niet is uitgewerkt wordt onvoldoende onderbouwd waarom de variant K3, de luchtkoeling weer "van stal" moet worden gehaald. Het past de gemeente daarom niet om hiervoor alvast de rode loper uit te leggen terwijl er onder haar burgers (particulieren en ondernemers) zoveel bezwaren leven tegen deze variant. Want al zouden de koeltorens niet hoog worden en de uitgestoten lucht geen schadelijke stoffen

bevatten, het met regelmaat (windrichting is voornamelijk richting woningen en recreatieverblijven) in de "stoom" van de reactor komen te verkeren doet zwaar afbreuk aan het woongenot van omwonenden en de beleving van het gebied voor toeristen.

2.4 Nut en noodzaak

De vereniging vindt dat de alternatieve productiemethoden te negatief worden voorgesteld. Het plan schiet op dit punt te kort. Het is een feit dat grote ziekenhuizen al jaren isotopen voor eigen gebruik produceren met hun deeltjesversnellers.

Ook projecten als van Lighthouse Isotopes worden te somber voorgesteld. Het klopt dat de testomgeving nog moet worden gebouwd en zich daarbij technische problemen kunnen voordoen, maar het ontwerp is doorgerekend, op onderdelen getest en beheersmaatregelen zijn geformuleerd voor knelpunten. Zo enorm in de kinderschoenen staat dit project dus niet meer. Als het loopt als verwacht kan dit bedrijf over 5 tot 7 jaar (mededeling van Patrick de Jager) voluit de productie van MO-99 overnemen. Dus niet pas over 10 jaar, zoals in het ontwerp plan wordt gesuggereerd. Er is een reële kans dat bedrijven zoals Lighthouse Isotopes tegen de tijd dat Pallas gaat produceren, de nieuwe kernreactor uit de markt drukt.

In de vergelijking ontbreekt bovendien een beschrijving van de moeilijkheden die het Pallas traject (de bouw zou oorspronkelijk al in 2007 starten!) tot nu toe heeft gekenmerkt. Zoals het eerder afbreken van het aanbestedingstraject en de problemen met het rondkrijgen van de financiering. Net als het ontwerp blijft de businesscase in nevelen verborgen. De aanname dat de vraag naar isotopen in de toekomst zal toenemen wordt niet nader en controleerbaar onderbouwd. Ook wordt niet onderbouwd hoe, mocht de vraag naar isotopen door andere producenten worden overgenomen, onderzoekopdrachten kunnen zorgen voor een sluitende exploitatie. In de exploitatie van de HFR is daarvan thans geen sprake.

De vereniging vindt het onbegrijpelijk waarom middels Pallas overheden, waaronder u als gemeente, blijven hameren op een miljoenen investering in een verouderde techniek. Een methode die bovendien in de vorm van hoogradioactief afval tot in lengte van dagen voor risico's blijft zorgen. In het plan wordt ook ten onrechte niet vermeld dat de overheid overweegt om zo'n 100 miljoen ter beschikking te stellen om de business case van Pallas sluitend te krijgen omdat dit anders waarschijnlijk nooit zal lukken. Hiermee gaat, ons inziens, het Pallasproject behoren tot het beruchte rijtje belastinggeldverslindende mislukte trajecten als de Betuwelijn en de Blauwe Stad in Groningen.

Verder wordt verwezen naar het gebrek aan medische isotopen zo'n 7-8 jaar geleden toen de HFR om veiligheidsredenen werd stilgelegd. Die nijpende situatie werd echter door de rechtsvoorganger van Curium snel opgelost door naar de Maria reactor in Polen uit te wijken. Naar verluidt moest vervolgens actief gelobbyd worden om ervoor te zorgen dat de molybdeenfabriek niet voorgoed naar Polen zou worden verplaatst. Dit wordt ten onrechte niet vermeld.

Pallas zou zorgen voor 1600 arbeidsplaatsen. Eerder is 1500 genoemd; niet wordt onderbouwd waarom het nu om 100 extra arbeidsplaatsen zou gaan. De vereniging meent dat dit aantal sterk wordt overdreven. Immers, steeds werden ook de medewerkers van ECN meegeteld. Met de transitie van ECN zijn en worden veel medewerkers overgeplaatst naar Amsterdam, Den Haag en Delft. Wij vinden daarom dat het getal van 1600 arbeidsplaatsen in het MER nader moet worden onderbouwd.

3.1.6 Kabinetsstandpunt inzake nieuwe onderzoeksreactor

Het doet onbeholpen aan dat het nodig blijkt een standpunt uit 2009 aan te halen. De wereld, ook die van medische isotopen, is in de bijna 10 jaar sindsdien enorm veranderd. Ook valt op hoezeer er nog van werd uitgegaan dat de reactor zichzelf zou

gaan bedruipen. Inmiddels zijn we tientallen miljoenen euro aan belastinggeld verder voor de voorbereiding, wordt in verslagen van een Tweede Kamercommissie gerept van een noodzakelijke injectie van 100 miljoen om de business case te redden. En werd er eerst 25 miljoen en nu weer 117 miljoen beschikbaar gesteld voor het opruimen van het historische hoogradioactieve afval.

Voorts wordt slechts zeer globaal de plaats keuze aangestipt, Pallas zou en moest in Petten komen en niet in Borssele bij Zeeland. Het onderzoek naar milieueffecten in zowel Borsele als Petten werd om niet nader geduide redenen afgebroken. Terwijl er toch een belangrijk argument voor Zeeland pleit, daar bevindt zich immers ook de COVRA en de bergingsplaats voor het radioactieve afval. Door het afbreken van het milieueffect in beide mogelijke vestigingsplaatsen is niet bepaald welke plaats het minst nadelig zou zijn voor het milieu. Wat in strijd is met de Wet Milieubeheer. De vereniging vindt dan ook dat dit onderzoek alsnog ook voor Borsele moet worden uitgevoerd zodat zoals wettelijk verplicht, meerdere alternatieven worden onderzocht en de uitkomsten worden meegewogen in de afweging voor de vestigingsplaats. Het MER schiet dus tekort op dit punt.

3, Beleidskader, Landschap, cultuurhistorie, ruimtelijke kwaliteit en archeologie

De vereniging is van mening dat het rommeltje aan gebouwen op de OLP wel degelijk schadelijk is voor het gebied dat grotendeels bestaat uit "grijze" duinen, waarin zeldzame soorten als de tapuit en rugstreeppad voorkomen. Beide rode lijst soorten. In het MER worden mitigerende en compenserende maatregelen die getroffen moeten worden om de schadelijke gevolgen (licht- en geluidshinder, fijnstof) voor het omringende Natura 2000 gebied en zeldzame soorten als de tapuit en rugstreeppad onvoldoende beschreven en niet afdwingbaar opgelegd. De vereniging is van mening dat het plan en daarmee verbonden MER tekort schiet.

Beleid Hoogheemraadschap Noord Hollands Noorderkwartier

Wij zijn verbaasd dat het waterschap kennelijk geen bezwaren ziet in de onttrekking van grote hoeveelheden zoetwater aan het milieu middels de inlaat van het Noord-Hollands kanaal. Nu al een probleem bij de huidige HFR als sprake is van een warm en droog voorjaar en bollentelers ter plaatse veel water nodig hebben om hun (export)gewassen te bevoeien. Als straks naar verluidt bijna 5 jaar twee reactoren draaien wordt dit probleem alleen maar nijpender. Hoe denkt het waterschap dit op te lossen?

Of ligt de oplossing dan in die "fijne" koeltorens die bij warm strandweer stoom over de toeristen gaan blazen? Wat denkt de gemeente dat dit zal betekenen voor de recreatie ter plaatse? Ook werkgelegenheid! Hoe past dit in het gemeentelijk beleid en "Kust op Kracht"? Hoe verhouden de "stoomwolken" uit de koeltorens zich tot de "reisgids voor ruimtelijke ontwikkelingen en voor ruimtelijke kwaliteit"? Of gaat het hier om mooie woorden voor gebakken (gestoomde) lucht?

4.1 MER

De vereniging acht een passende beoordeling niet mogelijk nu het ontwerp van Pallas niet vast staat. Een abstracte passende beoordeling lijkt op voorhand al vragen om marges waarvan niet bekend is hoe die zullen worden ingevuld en welke gevolgen deze zullen hebben voor mens, dier en natuur in de omgeving. Dit is in strijd met de Europese richtlijnen voor het opstellen van een MER (2011/92/EU, bijlage IV). Ook is bekend dat deskundigen over het algemeen van mening verschillen. Daarom is het van belang dat de passende beoordeling gebaseerd wordt op kwantitatieve en na te rekenen informatie die vooraf wordt gegeven.

MER onderzoek onvoldoende

Het MER bevat ook veel aannames zoals mbt de stikstofdepositie, inzuiging van trekvisen waaronder rivierprik, zeeprik en de fint en de kwaliteitsafname van Habitat 110B (thermische verontreiniging). Om met dit laatste te beginnen, er wordt gesteld dat

bij de "pluim" van de uitlaat van het koelwater een watertemperatuur van 25° kan worden bereikt. Uit eerdere ontheffingen van Rijkswaterstaat blijkt echter dat gedurende warme zomers deze uitlaattemperaturen tot zo'n 10° hoger kunnen liggen. Daar is in het verleden veel gedoe over geweest, omdat RW hier destijds geen ontheffing voor wilde verlenen. Met de huidige klimaatverandering dient voor een goede MER beoordeling deze maximale temperatuur meegewogen te worden en mag niet bij voorbaat uitgegaan worden van het meest gunstige scenario! Ook wordt gesteld dat de effecten op de eerder genoemde vissoorten "waarschijnlijk" negatief zal zijn. Dit dient verder te worden onderzocht en tegenmaatregelen dienen te worden geformuleerd en verplicht gesteld.

Bouw Pallas reactor

In het plan worden mogelijkheden genoemd om de hinder die wij ronduit schade noemen, voor omwonenden en recreanten gedurende de bouwperiode te verminderen. Als maatregel tegen geluidsoverlast wordt een betonnen geluidswal slechts als mogelijkheid genoemd. In het plan wordt deze maatregel niet verplicht gesteld. Wij menen dat het plan hier tekort schiet. Ook wordt aangegeven dat maatregelen tegen geluidshinder en hinder in verband met fijnstof als gevolg van de bouw "landschappelijk ingepast" kunnen worden. Ook hier missen we de juridische afdwingbaarheid en menen voorts dat een betonnen muur niet als "landschappelijk ingepast" kan worden beschouwd.

Ook is in de MER *niet* aangetoond welke beschermingsmaatregelen het meest effectief zullen zijn. Voorts wordt in het plan noch in de toelichting vermeld hoe omwonenden *schadeloos* gesteld zullen worden gedurende de bouwperiode waarvan voorzien wordt dat die bijna 4 (!)jaar zal duren! Hoe overleeft een recreatiebedrijf ter plaatse? De recreant kan eenvoudig uitwijken naar een rustiger plaats aan de kust.

Daarbij is de voorgestelde norm voor geluidshinder te ruim. In het plan staat in het staatje als nachtnorm 30 DB voor landelijk gebied. Hier wordt voor het gemak "gemiddeld 45 DB" van gemaakt. Terwijl er qua hinder in de beleving duidelijk verschil is tussen geluid gedurende de dag en nacht. Door dit op één hoop te schuiven wordt gedaan alsof dat niets uitmaakt en het gemiddelde hieraan gelijk gesteld kan worden. Voorts wordt een overschrijding tot 65 (!) DB toegestaan. Ruim twee keer de norm voor landelijk gebied gedurende de nacht! Zo'n twintig huizen zouden hier mee te maken kunnen krijgen. Hoe denkt de gemeente de betrokken inwoners hiervoor schadeloos te gaan stellen?

In paragraaf 14.5 staat vermeld "Het is niet bekend of tijdens de bouwfase toeristen uitwijken vanwege de werkzaamheden en of deze toeristen vervolgens weer terugkomen nadat de bouwfase is afgerond. Dit mogelijke effect is om deze reden buiten beschouwing gelaten in de effectbeoordeling van de economisch waarde in de exploitatiefase". Dit is een gotspé, zie hierboven. De vereniging vindt dit totaal onterecht en een kwetsende bagatellisering van de belangen van de inwoners (bedrijven en particulieren) ter plaatse! Er zijn immers thans al voldoende signalen dat de huidige reactor negatieve effecten veroorzaakt. Ook hier schiet het MER en dus de herziening van het plan tekort.

Ook over het werkterrein wordt niet veel meer vermeld dan dat dit binnen het "zoekgebied" valt. Hoe wordt dit planologische geregeld? Hoe wordt omgegaan met de belangen van de eigenaar en direct omwonenden? Hoe worden zij gecompenseerd? En wordt de grond na het bouwen weer als schone agrarische grond opgeleverd?

Ten onrechte wordt in het MER geen rekening gehouden met de ontmanteling van de HFR. De vereniging is van mening dat in het MER behalve de bouw van Pallas ook de combinatie met de ontmanteling van de HFR onderzocht dient te worden. En ziet het nalaten hiervan als strijdig met de eerder aangehaalde Europese richtlijn. Immers, artikel 7.23 B geeft aan dat in het MER *alle* activiteiten en de gevolgen daarvan voor het

milieu gedurende alle bedrijfsfasen onderzocht moeten worden. Bij de beschrijving van nut en noodzaak van Pallas wordt de vervanging van de huidige HFR als reden vermeld. Als de HFR zich niet in de Pettemerduinen zou bevinden, zou Pallas daar ook niet komen. Aan de vervanging is de ontmanteling (immers de laatste fase van de vervanging) van de HFR onlosmakelijk verbonden. Voor mens, dier en milieu in de omgeving betekent de ontmanteling een verlenging van de periode waarin sprake zal zijn van een toevoeging van licht- en geluidshinder en fijnstof. Daarom dient ook de ontmanteling te worden betrokken bij de herziening van het vigerende bestemmingsplan. Het plan en bijbehorende MER schieten te kort op dit punt; de passende beoordeling is onvolledig.

Voor omwonenden betekent de bouw van Pallas en aansluitend de ontmanteling van de HFR een jarenlange periode van overlast. Met naar verwachting schade in de vorm van gebrek aan een ongestoorde nachtrust, inname van fijnstof, toename van stress gerelateerde klachten en economische schade door waardevermindering van onroerend goed en verminderde klandizie in de vorm van (wellicht geheel) wegblijvende recreanten. De vereniging is van mening dat schade niet alleen "zo mogelijk" verminderd moet worden; de gemeente heeft zorgplicht voor al haar inwoners en dient er daarom voor te zorgen dat burgers schadeloos worden gesteld. Net als inwoners van Groningen die schade ondervinden van de gaswinning. Als zou blijken dat het produceren van medische isotopen van nationaal belang is, dient het herziene bestemmingsplan eveneens te worden voorzien van een paragraaf waarin *concreet* wordt aangegeven hoe hinder en schade voor inwoners en bedrijven afdwingbaar worden gecompenseerd.

Fijnstof

Het Pallas project is aangewezen als prioritair project met inwerkingtreding van de partiële herziening van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) 2015-2012. Op grond daarvan is in het PAS ontwikkelingsruimte voor het Pallas project gereserveerd in segment 1. De maximaal aangevraagde reservering bedraagt 16,02 mol/ha/jaar. Dit is voldoende om de depositie tijdens de bouw- en exploitatiefase op te vangen. De vereniging echter, is van mening dat de opgebrachte ontwikkelingsruimte in het PAS in strijd is met artikel 6 van de Europese Habitatrichtlijn 1992. Er is sprake van prejudiciële twijfel of de PAS in overeenstemming is met de Habitatrichtlijn. Die vragen liggen inmiddels voor bij het Hof van Justitie EU in Luxemburg. Afhankelijk van de antwoorden daarop is het terugvallen op het PAS in de onderhavige beoordeling ongedeelijk en in strijd met de Habitatrichtlijn.

Ten onrechte wordt dan ook gesteld dat significant negatieve effecten van het plan Pallas reactor in de passende beoordeling zijn uitgesloten. Daarom is het bestemmingsplan voor wat betreft de effecten van stikstof volgens de Wet natuurbescherming niet uitvoerbaar.

Gelet op vorenstaande verzoekt de vereniging nader onderzoek te verrichten naar de meest wenselijke vestigingsplaats voor de Pallas-reactor met betrekking tot de milieueffecten. Bovendien onze vragen te beantwoorden en nader onderzoek te verrichten waar het MER en daarmee het plan thans tekort schiet. En naar de schadelijke effecten gedurende de bouw van de Pallas reactor in combinatie met de ontmantelingsperiode van de huidige HFR.

Hoogachtend,
Namens het bestuur van de vereniging Pettemerduinen Kernreactorvrij,

Mw. M.J. Raat, voorzitter